

Kunsten som gjorde oss

Utstillingen **Sola Gratia** i Drammen kaster kommentarer inn over livene våre. Saltet i den er Martin Luther. Men *Sola Gratia* – Luther brukte vel ikke akkurat latin for å opplyse folket, altså oss?

ANMELDELSE
OLAV EGIL AUNE
olav.egil.aune@vl.no

Se på bildet *Lystestaken* (over). Et typisk «propagandabilde», som skulle få allmue og adel til å skjønne hva det dreide seg om, skinnbarlig og rett på.

Vi ser 15 menn bak et bord. Ved bordet sitter foruten Luther selv, Jan Hus, Philip Melanchton, Johann Cal-

vin, Theodore Beza og John Wycliffe – reformatorene, hver fra sitt sted i Europa.

På andre siden av bordet fire gnomete skikkelser, én har horn og støtter seg på sidemannen, en skjeggete mann i messeskjorte, messehagel og med pavelig tiara på hodet. Som om budskapet ikke allerede er klart, prøver «gnomene» å blåse ut lyset i staken, som står på bordet – lyset reformatorene har tent.

Det finnes mange slike bilder. Dette tilhører Aust-Agder museum – det skulle vært artig å vite hva de tenkte, de som fikk det til påminnelse.

Tøft budskap. Ble de overbevist? Var de begeistret, eller følte de det beklemt og utidig? Reagerte de på en slik ironi i Guds navn – det kunne da ikke være så ille, det de hadde holdt på med? Eller var de redde, siden det gamle, langt tryggere forsvant?

Bare Gud vet, det var et tøft og «kriegersk» budskap, i alle fall. Det manet til kamp.

Passe stor. Utstillingen i Drammen – bilder, altertavler, skulpturer, vev, kirketekstiler, bibler, postiller – forteller om legeringen kunst/kirke gjennom 500 år, nøyaktig tiden det har tatt fra Luther snudde Europa på hodet (etter hvert) og slo opp sine teser i Wittenberg. Det er en vakker,